

Hronika Currents Actualités

EURETHNO У 2009.

EURETHNO-Мрежа научне и техничке сарадње у етнологији и историји Европе Савета Европе и Санкт-Петербуршки Гуманитарни универзитет Профсоюзов организовали су у Санкт Петербургу од 17. до 19. септембра 2009. године научни скуп *Nouvelles approches de l'identité culturelle: fêtes des morts, cimetières et tombes comme elements de l'identité en Europe.*

Учесници научног скупа из Русије, Француске, Италије, Данске, Србије, Финске, Бугарске, Мађарске, Румуније и Кипра изнели су нове погледе на културни идентитет у Европи. Предмет њихове научне анализе били су посмртни ритуали, гробља као елементи културног идентитета у Европи. Интересантна саопштења била су дата и у оквиру друге теме "Проблеми етнокултурне самоидентификације у Европи: време, ритуали и традиције".

Чланови франкофоне мреже имали су задовољство да се упознају са колегама са Хуманитарног универзитета и музеја Ермитаж из Санкт Петербурга и института "Миклухо Маклај" из Москве. Најважнију улогу у организацији научног скупа имала је "национална антена" у мрежи EURETHNO из Русије, доценткиња историјских наука Хуманитарног универзитета из Санкт Петербурга Рита Урицкаја.

Научна саопштења са научног скупа биће објављена током 2010. године

у угледној едицији Етнологија Европе, уз ангажовање оснивача Мреже антрополога Жоселин Боне професорке из Монпелијеа и др Лорана Себастијена Фурнијеа, секретара Мреже. Један од прилога биће и мој рад саопштен на овом скупу *Le masque comme signe: entre les vivants et les morts.*

Сенка Ковач

Међународни научни скуп: **Теренска истраживања /изазови-резултати-примена/**, Музеј "Старо село" Сирогојно, од 31. августа до 3. септембра 2009. године

Етнографски институт САНУ и Музеј "Старо село" у Сирогојну окупили су етнологе, историчаре и историчаре уметности, фолклористе и етномузикологе из Србије, Хрватске, Словеније, Македоније, Италије, Чешке, Словачке, Бугарске и Русије. Рад се одвијао у три паралелне секције. Прва секција Теренска истраживања (изазови-резултати-примена) бавила се редифинисањем и преиспитивањем теренских искустава. Друга секција радила је у оквиру Седме српско-бугарске конференције: Културно наслеђе и национални идентитет: упоредно истраживање у Бугарској и Србији, Свакодневна култура у постсоцијалистичком периоду. Трећа секција окупила је колеге из Словеније и Србије у оквиру Прве срп-

ско-словеначке конференције: Срби у Словенији и Словенци у Србији, Етнолошка истраживања идентитета и поглед на стање у струци.

Свој осврт на овај изузетно значајан научни скуп уврадићу из угла учесника прве секције.

У раду Улога терена у етнолошком научно-истраживачком процесу, Радост Иванова је анализирао улогу теренског рада у истраживањима бугарских етнолога у прошлости и данас. Марина Симић је изложила рад Терен антропологије: проблеми припадности, лоцирања и имплицитних дискурса изнела своје виђење стратегије позиционирања које антрополози и њихови саговорници креирају на терену. Инес Прица је у раду О преносивости теренског искуства изнела став да се стара начелна питања методологије, текстуалности, субјективности, културних разлика отварају при сваком "изласку на терен". Габријела Килианова Теренски рад и етика се бавила најчешћим етичким проблемима у теренском раду: избором тема истраживања, поштовањем етичких правила у току теренског истраживања, заштитом личних података информаната током истраживања, архивирања и објављивања резултата истраживања. У раду Теренска истраживања и чешка етнологија. О трендовима развоја, Мирослав Валка је навео да је теренско истраживање у чешкој етнологији прошло развој који се поклапа са општим европским трендовима. Током деведесетих година и у чешкој антропологији покренута су питања у вези с етиком истраживања и употребом антрополошких метода. Димитрије Големовић се бавио анализом истраживача током дугогодишњег рада на терену. Посебно је интересантно његово виђење терена као стваралачке ин-

спирације истраживача у раду Истраживач на "терену" – "терен у истраживачу". Мирослава Лукић-Крстановић се у раду Етнографија уживо: старе/нове истраживачке парадигме бавила питањем етнографије уживо која се заснива на "перманентним, актуелним, променљивим, редигованим, ревидираним и консолидованим научним (са)знањима и истраживачким искуствима. Вацлав Михаличка је у студији случаја Теренско истраживање као средство идентификације културне свести у сеоској заједници, дефинисао везу између истраживања и утицаја истраживања на обликовање локалног идентитета у једном чешком селу. Светлана Балдовић је указала на значај фактора време за теренска истраживања у раду Благвременост теренских истраживања. Весна Трифуновић се бавила анализом једног облика фолклорног материјала до кога је дошла преко Интернета у раду Повратак кабинетског рада: пример приступа проучавању постсоцијалистичке трансформације српског друштва. Сајбер простор и неинституционализоване друштвене групе и интерактивна размена података кроз одређене антрополошке теме предмет је анализе Марка Стојановића у раду Посматрање са учествовањем – нови хоризонти: интернет групе и сајбер простор. Марта Стојић је у студији случаја анализирао социјални центар у Словенији у раду Метода посматрања са учествовањем: пример Социјалног центра Рог, Љубљана. Роберто Дапит је у раду Визуелно теренско истраживање на словеначком језичком подручју изнео резултате истраживања традиционалних форми ритуала на простору Западне Словеније, укључујући словеначко језичко подручје у Италији. Истраживање је обављено

комбиновањем фото и видео документације. Анализом аудио-визуелних докумената бавио се Драган Цицварић раду Аудио-визуелна грађа као резултат теренских истраживања у етнологији и антропологији. Хелена Беранкова се у раду Истраживачки пројекат – документовање сеоских локалитета бавила идеолошком позадином, историјом и резултатима једног пројекта у Чешкој. Мирјана Мирчевска је указала на значај студентског рада на терену, рада у групи и примени тероријског знања у пракси на примеру неколико целина у Македонији у раду Други људи – други обичаји *versus* други људи – исти обичаји. Соња Петровић је у свом саопштењу Теренско истраживање фолклора – обука, методологија, интердисциплинарни приступ, индексирање и интерпретација грађе, представила досадашње резултате рада у оквиру курса "Теренско истраживање фолклора" на Филолошком факултету у Београду. Јарослав Отченашек се бавио методама теренског истраживања које етнологи могу користити за анализу интеракције која се успоставља између бајке и приче са "фантастичним" стилем у раду Трансформације савремене анализе усменог фолклора: бајка *versus* фантастика. Сенка Ковач се бавила методолошким значајем поновљених истраживања у раду Етнолошка теренска истраживања Догона као предмет преиспитивања. Марина Керимова је истражила употребу инструмената истраживања (упитника) у теренским истраживањима у раду Програмирање етнографије у Русији у XIX веку. Рад Теренска истраживања на белоруско-руској и украјинско-руској граници Марине Мартинове, резултат је истраживања културних специфичности граничних подручја. Јана Поспишило-

ва је анализирали особености етнолошких истраживања у престоници Моравске у раду Етнолошка истраживања града Брна. Милош Луковић је у раду Искуства теренског истраживања у српским енклавама на северу Косова и Метохије указао на специфичности у теренским истраживањима енклава.

Домаћини овог скупа имали су још неколико интересантних саопштења. Ивана Тодоровић је истражила надгробне споменике у раду Надгробни споменици младим људима на сеоским гробљима западне Србије. Никола Крстовић је скренуо пажњу на испитаника као баштиника у раду Теренско истраживање као начин буђења свести о сопственој баштини. Золица Златић Ивковић је указала на значај теренских истраживања за настанак и рад музеја на отвореном – значај музеја на отвореном за будућа теренска истраживања, а Боса Росић је указала на позитивна и негативна искуства етнолога и архитеката у реконструкцији културног наслеђа презентованог у Музеју на отвореном "Старо село".

Поред научних сазнања са ове одлично организоване конференције, учесници ће памтити љубазност и гостопримство наших домаћина и лепоте Сирогојна.

Сенка Ковач

Studentska terenska praksa – Knjaževac 2009.

Svake godine, u letnjem periodu, studenti treće godine etnologije i antropologije imaju priliku da se upoznaju sa jednom od osnovnih karakteristika antropologije – terenskim istraživanjem. Ove godine, studenti su mogli da biraju između